

Monitoringsrapport 2022

Compensatiemaatregelen binnen Ons Dorp In de Blauwe Zoom-West Te Hardinxveld-Giessendam

Auteur: K. Smets

Ontheffingsnummer: ODH-2020-00136285

P22-149 / W2242

Ecologisch Adviesbureau NWC

Noorderelsweg 4A, 3329 KH Dordrecht

Tel: 078 - 6.21.39.21

info@nwcadvies.nl

www.nwcadvies.nl

Aanleiding

De Gemeente Hardinxveld-Giessendam ontwikkelt de woonwijk Blauwe Zoom West. De werkzaamheden binnen deelgebied 'Ons Dorp' zijn reeds gestart. Als gevolg van deze ontwikkelingen is er essentiële functionele leefomgeving van de Rugstreepad, de Grote modderkruiper en de Oeverwal verloren gegaan en kunnen individuen verstoord worden. Er is derhalve een ontheffing aangevraagd en verleend (zaaknummer 00585049). Onderdeel van deze ontheffing is compensatie van de te verdwijnen onderdelen van het leefgebied van de Rugstreepad, de Grote modderkruiper en de Oeverwal. Deze compensatie is uitgewerkt in een compensatieplan en voorziet in voortplantings- en overwinteringsbiotoop voor de Rugstreepad, nestgelegenheid voor de Oeverwal en leefgebied voor de Grote modderkruiper. De gedempte watergangen in het plangebied van 'Ons Dorp' zijn daarom ten zuiden van de waterplas gecompenseerd en geschikt gemaakt als voortplantingsgebied voor de Rugstreepad waarbij zandige oevers en tijdelijke wateren gerealiseerd zijn. Ook de Grote modderkruiper vindt hier geschikt leefgebied door de realisatie van watergangen met verschillende diepten waarbij er ook verlandingszones gecreëerd zijn waar veel vegetatie kan groeien. Daarnaast is er ten zuiden van 'Ons Dorp' een grondwal gerealiseerd worden die dienst doet als overwinteringslocatie voor de rugstreepadden. In deze grondwal zijn ook twee steile wanden gerealiseerd om nestlocaties aan de Oeverwal te bieden.

De effectiviteit van de alternatieve grondwal, de watercompensatie en de voortplantingspoel voor de Rugstreepad, de Grote modderkruiper en de Oeverwal worden gemonitord om te onderzoeken of de getroffen maatregelen het verwachte resultaat geven of dat verdere optimalisatie of extra maatregelen benodigd zijn.

Terugblik op de voorgaande monitoringsresultaten

Rugstreeppad

Het voorjaar van 2021 was erg koud waardoor de rugstreeppadden pas laat wakker werden. Hierdoor is ook de voortplanting pas later op gang gekomen. Ten opzichte van 2020, de onderzoekinventarisaties, is de voortplanting toegenomen binnen De Blauwe Zoom West. Er zijn in 2021 veel roepende dieren waargenomen en er zijn veel eisnoeren en larven aangetroffen. De voortplanting binnen De Blauwe Zoom West is met name waargenomen in de plassen binnen deelgebied Ons Dorp en bij de gerealiseerde compensatie met name in de kleine watergang ten noorden van de overwinteringsgrondwal. In de voorplantingspoel is veel koorroep waargenomen maar zijn nauwelijks eisnoeren en larven aangetroffen. Ook in de sloten tussen de percelen zijn geen eisnoeren en larven gezien. Bij deze sloten is ook nauwelijks koorroep gehoord, daarnaast dit kan te maken hebben met de grootte en diepte van de poel en de sloten waardoor dit lastig waar te nemen is.

Grote modderkruiper

Er zijn geen individuen van de Grote modderkruiper waargenomen tijdens de verschillende inventarisaties. Vanuit het onderzoek dat eerder naar deze soort is uitgevoerd is bekend dat er slechts een hele lage dichtheid van deze soort aanwezig is binnen De Blauwe Zoom West. Bij de ecologische begeleiding op 26 februari 2021 toen sloot 2 gedempt is, is er nog een individu afgevangen en overgeplaatst naar een sloot binnen De Blauwe Zoom die niet gedempt is. Dit individu kan zich tijdens de bemonsteringsinventarisaties buiten De Blauwe Zoom West opgehouden hebben.

Oeverzwaluw

De gemaakte steilwanden voor de oeverzwaluwen zijn met succes in gebruik genomen. Toen de eerste zwaluwen terugkwamen verkenden ze eerst zowel het gronddepot als de nieuwe compensatie. Na enkele dagen werden de eerste nestholten in de compensatie steilwanden aangetroffen. Deze compensatie is een groot succes, er zijn veel meer nestholten aangetroffen dan in de jaren daarvoor. Vermoedelijk hebben de dieren een groot broedsucces gehad, er zijn geen aanwijzingen voor predatie of andere factoren die een negatieve invloed hebben gehad op de nakomelingen.

Methodieken

Rugstreeppad

Er is vaker naar koorroep geluisterd dan aangegeven in het monitoringsplan in verband met het overzetten van individuen vanuit deelgebied Ons Dorp. In de tabel hieronder worden de data en weersomstandigheden weergegeven.

Datum	Temp. (°C)	Bewolking	Wind (bft)
28-04-2022	10	7/8	3
12-05-2022	13	1/8	2
10-06-2022	17	1/8	2
04-08-2022	22	8/8	2

Tijdens deze bezoeken is ook gelet op de aanwezigheid van eisnoeren, larven, juvenielen en adulten.

Grote modderkruiper

De monitoring voor de Grote modderkruiper is uitgevoerd met behulp van steeknetten en elektrovisserij. In de tabel hieronder worden de data en weersomstandigheden weergegeven.

Datum	Temp. (°C)	Bewolking	Wind (bft)	Bemonsteringsgebied
02-03-2022	12	1/8	1	Gehele gebied
09-05-2022	22	1/8	2	Gehele gebied
12-08-2022	31	1/8	2	Gehele gebied

Oeverwaluw

Het gebruik van de alternatieve grondwal door de Oeverwaluw als nestgelegenheid is vastgesteld door het aantal nestgangen die in de steilwanden gegraven zijn te tellen.

Datum	Temp. (°C)	Bewolking	Wind (bft)
28-04-2022	10	7/8	3
12-08-2022	31	1/8	2

Resultaten monitoring 2022

Rugstreepad

In onderstaande tabel wordt de kooractiviteit gedurende de verschillende inventarisaties weergegeven.

Datum	Activiteit Binnen Ons Dorp	Activiteit Bij compensatie
28-04-2022	Geen kooractiviteit	Geen kooractiviteit
12-05-2022	Geen kooractiviteit	Geen kooractiviteit
10-06-2022	Kooractiviteit, eisnoeren en larven	Geen kooractiviteit
04-08-2022	Geen kooractiviteit	Geen kooractiviteit

Grote modderkruiper

Tijdens alle bemonsteringsbezoeken zijn er geen individuen van de Grote modderkruiper aangetroffen.

Datum	Grote modderkruiper	Overige vissen	Overige soorten
02-03-2022	Geen waarneming	Kleine modderkruiper Blankvoorn Bittervoorn Tiendoornige stekelbaars Vetje	Amerikaanse rivierkreeft Zwartspinnende watertor
09-05-2022	Geen waarneming	Tiendoornige stekelbaars Ruisvoorn Bittervoorn Vetje Kleine modderkruiper	Poelslak Groene kikker spec.
12-08-2022	Geen waarneming	Driedoornige stekelbaars Ruisvoorn Zeelt Kleine modderkruiper Blankvoorn Baars Bittervoorn	Kleine watersalamander Groene kikker spec. Groene kikker larve Amerikaanse rivierkreeft Kleine watersalamander

Oeverzwaluw

In het nieuwe gronddepot zijn 42 nesten aangetroffen. Er zijn geen nestholten in het voormalige gronddepot aangetroffen.

Datum	Nestholten
28-04-2022	Geen
12-08-2022	42

Conclusie over de effectiviteit van de compenserende maatregelen

Rugstreepad

Ten opzichte van de onderzoekinventarisaties in 2021 is de voortplanting afgenomen binnen De Blauwe Zoom West. Er zijn in juni 2022 veel roepende dieren waargenomen en er zijn veel eisnoeren en larven aangetroffen in de plassen die ontstaan zijn buiten de afrastering. Verder zijn er in het compensatiegebied of in de sloten tussen de percelen geen eisnoeren of larven gezien, en geen kooractiviteit waargenomen.

Grote modderkruiper

Er zijn geen individuen van de Grote modderkruiper waargenomen tijdens de verschillende inventarisaties. Vanuit het onderzoek dat eerder naar deze soort is uitgevoerd is bekend dat er slechts een hele lage dichtheid van deze soort aanwezig is binnen De Blauwe Zoom West.

Oeverwaluw

Ten opzichte van de inventarisaties in 2021 is de oeverwaluwactiviteit afgenomen. Sinds augustus 2022 zitten er enkele nieuwe nestholten in het compensatiegebied. In het voormalige gronddepot zijn er geen nestholten waargenomen. Vermoedelijk hebben de dieren ergens anders een nieuwe grondwal gevonden en zich hier gevestigd.

Aanbevelingen voor verdere optimalisatie of extra maatregelen

Rugstreepad

Het is aan te raden de plassen te dempen waar de kooractiviteit, de larven en de eisnoeren van de Rugstreepad zijn waargenomen. Vervolgens dient er in het actieve seizoen gemonitord te worden op kooractiviteit.

Grote modderkruiper

Extra maatregelen zijn voor deze soort nog niet nodig. De soort is niet meer waargenomen.

Oeverwaluw

Voor de oeverwaluw zijn er geen extra maatregelen nodig gezien de soorten zich niet meer in het voormalige gronddepot bevinden.